

UTRED ALTERNATIVER TIL EØS

Storingsrepresentantene Audun Lysbakken, Solfrid Lerbrekk og Arne Nævra fremmet 3. desember i fjor et forslag om å utrede alternativer til EØS-avtalen. I representantforslaget heter det at «Stortinget ber regjeringen sette ned et offentlig utvalg som skal utrede mulige alternativer til dagens EØS-avtale. Alle alternativer som ivaretar muligheten til å handle med EU, uten en like sterk forpliktelse til å implementere EUs lovverk som med dagens EØS-avtale, skal bli vurdert. Utvalget skal vurdere alternativene etter hvor godt de bidrar til å løse utfordringene med sosial dumping i arbeidslivet, og hvor godt alternativene ivaretar demokratiet sammenlignet med dagens EØS-avtale, og samtidig foreta en vurdering av konsekvensene for norsk næringsliv. Utvalget skal ferdigstille arbeidet innen utgangen av 2020.»

Mandag 4. februar var det høring i Stortingets utenriks- og forsvarskomiteé om forslaget. Representanter fra blant annet NHO, Virke, Norges rederiforbund og Sjømatalliansen var tilstede under høringen. De la fram sitt syn på EØS-avtalen, en avtale som de mente fungerte godt. De pekte alle på det såkalte handlingsrommet, som EØS-tilhengerne argumenterer med i økende grad siden EØS-motstanden øker. Samtlige representanter advarte mot en utredning om alternativer, fordi det kunne føre til usikkerhet rundt EØS-avtalen, ble det hevdet.

Ved årsskiftet 2018/2019 var det 25 år siden EØS-avtalen trådte i kraft. Avtalen har blitt langt mer omfattende og griper inn på stadig flere samfunnsområder enn det som var forutsatt da avtalen ble inngått. Norge avgir suverenitet bit for bit i strid med Grunnloven. I 2012 ble det utarbeidet en offentlig utredning om forholdet til EU og EØS-avtalen. Mandatet den gang var ikke å se på alternativer. Året etter fikk vi den såkalte Menonrapporten som tok for seg flere mulige tilknytningsformer til EU. Denne var ikke en offentlig utredning, men ga klare alternativer til dagens EØS-avtale.

De siste årene har motstanden mot EØS-avtalen økt innenfor fagbevegelsen. En rekke rapporter har konkludert med at sosial dumping brer om seg, og hovedgrunnen er den frie flyten av arbeidskraft og dermed tilgang på billig arbeidskraft. Dette har også ført til at lønnsutviklingen i mange bransjer har sakkert akterut.

Østfold Nei til EU stiller seg undrende til at motstanden mot å utrede alternativer til EØS-avtalen er massiv fra arbeidsgiversiden. Dersom det er slik at avtalen har «tjent Norge godt», så bør en utredning ønskes velkommen også av de som slutter opp om dagens EØS-avtale. Eller tror de ikke på det de selv hevder?